REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiĕcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 12. Braşov, Luni-Marţi 18 (30) Ianuarie. 1900.

Anglia în strîmtóre.

Prevederile omenesci, ce au însoţit isbucnirea rĕsboiului dintre micul popor al Burilor, care constitue cele douĕ republice în Africa de miadă-ḑi, şi dintre puternica împĕrăţiă a Marei Britanie, nu s'au împlinit. Provedinţa, ce dirige nevĕḑut sórtea popórelor şi a rĕsbóielor lor, a dat o direcţiune neaşteptată evenimentelor rĕsboinice de pe pământul african.

Au trecut treĭ lunĭ de când s'au început inimiciţiile după ultimatul presidentului Transvaalului Krüger. La început era de prevĕḑut, că Burii se vor folosi de timpul până-ce vor sosi armatele englese înaintând mai cu sémă în Natal şi ocupând aicĭ câte va posiţiunĭ strategice, fiind oştirea lor mult mai numerósă decât garnisónele din coloniile englese. Se predicea însĕ ca sigur, că îndată ce va sosi oştirea englesă trimisă în Africa, situaţiunea se va schimba în defavorul Burilor şi ei nu vor puté resista în cele din urmă mult timp grelei nĕvale a Englesilor. Cei mai mulţĭ erau de părere, că armata Burilor nu va puté ţiné piept pentru durată cu oştirile bine organiaste britanice.

Din aceste predicerĭ actul întâiu, în ce privesce înaintarea Burilor, s'a petrecut întocmai, ér actul al doilea, care s'a început dela debarcarea trupelor englese în porturile Africei de sud, a avut până acuma un resultat cu totul neaşteptat, mai ales pentru Englesĭ, carĭ erau aşa mult încredụţĭ în forţele lor militare şi în presupusa imposibilitate, ca Burii — pe carĭ îi credeau inferiorĭ — sĕ le pótă resista cu succes.

Dumneḑeu a ascultat însĕ rugăciunile Burilor şi a făcut sĕ învingă până acuma pe tótă linia de rĕsboiŭ dela rĕsărit spre apus, armele lor. Infrângerile ce le-a suferit armata comandantului superior al trupelor englese din Natal, generalul Buller, în luna lui Decemvre a anului trecut, erau privite la Londra ca un nesucces trecĕtor, şi după întărirea cu nouĕ forţe a acestei oştirĭ, se credea că ea va puté în curênd reuşi a debloca Ladysmith-ul împresurat de Burĭ şi a-se uni cu armata generalului White pentru a curăţi apoi împreună Natalul de Burĭ şi a nĕvăli în Transvaal.

In acéstă speranţă s'a efectuit trecerea peste rîul Tugela şi s'a pus în lucrare planul de-a încunjura pe Burĭ şi a forţa astfel retragerea lor în scopul liberării Ladysmith-ului. Inainte cu ḑece ḑile generalul Warren a introdus luptele cu scop de-a cuceri munţii de pe ţĕrmul stâng al rîului Tugela şi de-a asigura astfel posiţiunea armatei englese în valea acestui rîu. La început Englesilor li-a succes a ocupa una după alta câte-va posiţiunĭ ale Burilor, ér în nóptea de Marţia spre Miercurea trecută li-au fost succes a ocupa prin surprindere aşa numitul Spionskop, una din înălţimile cele mai marĭ ale lanţului de munţĭ, ce se întind spre Ladysmith, de unde credeau vor domina terenul şi vor forţa pe Burĭ a-şĭ părăsi şi celelalte posiţiunĭ.

Numai o ḑi însĕ li-a fost dat Englesilor sĕ stăpânéscă acéstă înălţime, căcĭ deja Joi generalul Buller a stricat tótă bucuria Englesilor asupra presupusului succes anunţând, că generalul Warren a fost silit a părăsi acea posiţiă.

Este este constatat, că Spionskop a fost părăsit numai în urma unui atac crâncen al Burilor. Dér până acum nu avem scirĭ autentice din isvor englezesc despre acéstă bătăliă, care fără îndoială a fost una din cele mai fatale pentru Englesĭ. Din Pretoria se anunţă, că armata generalului Warren a fost mai mult ca decimată, a fost chiar nimicită şi silită a-se retrage érăşĭ pe ţĕrmul drept al Tugelei.

Catastrofa, ce a suferit'o armata generalului Buller prin acéstă nouă lovitură, încă nu se póte astăḑĭ apreţia în ce privesce urmările grave, ce póte sĕ le aibă în tóte privinţele. Anglia se află într'o situaţiă, încât nu póte alege, decât numai una din douĕ: său sĕ înghiţă hapul amar şi chiar cu-o însemnată pierdere din prestigiul sĕu sĕ caute cu orĭ-ce chip a încheia pace cu Burii, sĕu, vrĕnd cu orĭ-ce preţ sĕ-şĭ apere acest prestigiu şi sĕ facă destul orgoliului naţional, sĕ continue rĕsboiul cu risicul chiar, ca acesta sĕ dureze timp atât de îndelungat, încât până atuncĭ sĕ se pótă nasce alte şi mai marĭ încurcăturĭ şi la alte puncte espuse ale marelui imperiu, ce se estinde peste tótă lumea.

Mâne se întrunesce parlamentul engles, care va avé sĕ-şĭ dea votul sĕu, dela care va atêrna una sĕu cealaltă eventualitate. Situaţiunea este cât se póte de critică pentru Anglia, aşa că dela atitudinea ei în rĕsboiul cu Burii atêrnă aḑĭ chiar pacea lumii.

Deja în China s'a dat achiul unor eventuale nouĕ încurcăturĭ pe alt continent, prin neaşteptata schimbare la tron. De aci se pot nasce complicaţiunĭ, carĭ sĕ aducă în conflict pe Rusia şi Francia cu Anglia.

Va trece curênd şi esposiţia din Paris şi la tómnă, când Anglia încă nu va fi gata cu Burii, póte isbucni rĕsboiul pregătit pe sub mână în Afghanistan.

In tot casul, nicĭ odată parlamentul engles n'a stat înaintea unei decisiunĭ mai grave ca astăḑĭ.

Tinerii românĭ, carĭ au manifestat de curênd sentimentele de pietate ale tinerimei nóstre universitare prin depunerea unei *cununĭ pe mormêntul lui Avram Iancu*, sunt traşĭ în cercetare judecătoréscă pentru acest fapt. Anume d-nii Coriolan *Steer*, George *Novacovicĭ* şi Ión *Scurtu* au fost citaţĭ pe ḑiua de 13 Febr. ca acusaţĭ în causă penală înaintea judecătoriei din Baia de Criş. Precum spune „Tribuna", ei sunt acusaţĭ, că „ar fi agitat în contra religiei". (?!) Nu înţelegem, ce ar fi putut comite aceştĭ tinerĭ, conduşĭ de iubire şi veneraţiune faţă cu memoria unui mare bărbat al naţiunei lor, „în contra religiei". Este póte alt paraf al conducelui penal, care s'a folosit ca basă a prigonirei de faţă şi codicele conţine destui paragrafĭ pentru cei ce caută pretexte de urmărire.

Orĭ cum ar fi însĕ, faptul însu-şĭ dovedesce, că şovinismul provocător nu se mulţumesce cu isprăvile sale dela pertractarea de acum douĕ lunĭ dela tribunalul din Alba-Iulia, ci voesce sĕ-şĭ câştige noi laurĭ prin apucăturĭ de acestea, de-o potrivă odióse, ca şi învechite, carĭ nu dovedesc, decât slăbiciunea celor stăpâniţĭ de t:nă şi lipsiţĭ de orĭ-ce tact şi prevedere.

Fundaţiune milenară respinsă. Ministrul unguresc de culte şi instrucţiune publică a încunosciinţat, printr'un rescript, oraşul Budapesta, că *guvernul austriac a respins cei 10,000 fl.*, pe carĭ capitala i-a votat la 1897 ca ajutor pentru *şcólele Ciangăilor din Bucovina.* Motivul acestei respingerĭ, ḑice rescriptul ministerial, este în casul de faţă acela, că guvernul austriac nu póte admite ca învĕţătorii (ciangăi) din Bucovina sĕ priméscă ajutóre din isvor strĕin. Rescriptul ḑice apoi:

„Décă privim afacerea din punct de vedere internaţional, trebue sĕ admitem, că nu putem ridica escepţiune în contra procedurei ministeriului de culte ces. şi reg. şi trebue *sĕ ne împăcăm* cu hotărîrea lui, căcĭ în general nu putem ridica pretensiunĭ de amestec direct sĕu indirect în afa-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

(1)

Din etiologia poporală română.

Vorbind despre *etiologiă*, vom face cuvenita distincţiune între etiologiă ca termin technic *botanic*, şi între etiologiă în sensul *folcloric-literar* al cuvêntului.

In primul cas terminul de etiologiă, după formaţiunea sa etimologică, ca resultat al compunerei substantivelor *„etia"* (*αἰτία*, causă) şi *„logos"* (*λόγος*, cuvênt, teoriă, sciinţă), indică acel ram al patologiei plantelor, care 'şĭ are de obiect scrutarea *causelor* diferitelor bóle, la carĭ pot fi supuse vegetalele. Ca termin technic literar-folcloric cuvêntul etiologiă încă este un fel de sciinţă a causelor, întru cât cuprinde în sfera sa tóte acele legende, povestirĭ ale poporului, carĭ cércă sĕ esplice, sĕ afle genesa, nascerea, *causa* primordială a diferitelor fenomene, obiecte, fiinţe din natură, a diverselor instituţiunĭ, obiceiurĭ etc., cu un cuvênt al mulţimei infinite de variaţiunĭ şi *forme* mai bătătóre la ochĭ, în carĭ se înfăţişază marea lume reală, ce încunjură pe om.

Tendinţa de a fi în clar cu tóte, de a se iniţia în tóte tainele naturei e în firea omenimei peste tot, în tóte stadiile sale de civisaţiune, éră clarificarea, ce şi-o va da însu-şĭ omul, va sta în deplină consonanţă cu gradul sĕu mai inferior séu mai superior de cultură. Omul învĕţat de aḑĭ basat pe cele mai clare resultate ale esperienţei, precum şi pe cele mai subtile resonamente ale raţiunei stabilesce diferitele teorii scienţifice, carĭ vor fi cheia marei enigme a universului. Omul primitiv în starea sa inferióră de cultură intelectuală, dér într'un stadiu cu atât mai bogat al fantasiei, în poetica sa naivitate, le transpune tóte în fantastica lume a basmelor, aflându-şĭ aicĭ isvorul cel mai îmbelşugat de clarificare şi mai accesibil lui, pentru tot ce 'i-se presentă în vĕlul obscur al neînţelegerei.

„Fiind-că — ḑice *Vasile Conta**) — omul conchide în mod trebuincios, prin inducţiune şi analogiă, dela lucrurile cunoscute la lucrurile necunoscute séu puţin cunoscute, de aceea e interesant a se sci, care sunt cele dintâiŭ şi cele mai lămurite cunoscinţe, pe carĭ le-a căpĕtat omul primitiv, şi carĭ i-au servit ca punct de plecare al meditaţiilor sale.

„Atenţiunea omului primitiv fiind atrasă aprópe esclusiv de trebuinţele trupului séu şi de mişcările, ce el face pentru satisfacerea acelor trebuinţe, cele întâiŭ cunoscinţe vagĭ, ce el capĕtă, se rapórtă la persóna sa; şi aceste cunoscinţe devin apoi din ce în ce mai lămurite, şi sunt în tot timpul viitor cele mai lămurite din tóte, fiind-că resultă tot-deuna din cea mai mare sumă de esperienţe, ce face omul vre-odată. *Cunoscinţa de sine* fiind cea dintâiŭ formată şi cea mai lămurită în urmă, *devine basa de comparaţiune şi punctul de plecare pentru tóte celelalte cunoscinţe*; de aceea omul atribue prin analogiă şi inducţiune, caracterele sale celorlalţĭ ómenĭ, apoi animalelor şi în sfîrşit tuturor lucrurilor din lume. Acéstă tendinţă a omului de a împrumuta tuturor lucrurilor chipul şi asemĕnarea sa se numesce *antropomorfism*, şi s'a manifestat necontenit dela începutul omenirii şi până astăḑĭ".

De aicĭ apoi aşa numitul *animism*, séu pornirea omului primitiv séu de rênd de a personifica, de a înzestra cu vieţă, aşadéră voinţă, simţirĭ şi pasiunĭ şi în primul rênd cu suflet (*animus*), semnul esterior al vieţei, tóte obiectele din natură, însufleţite, ca şi neînsufleţite.

E un fel de stăpânire aprópe absolută a fantasiei combinatóre şi creatóre în viéţa intelectuală a omului primitiv, care nimic nu e în stare sĕ concépă în stare inertă, ci tóte le vede în hainele însufleţite ale vieţei omenescĭ.

Pe calea acésta ajunge omul primitiv sĕ identifice înainte de tóte natura umană cu cea animală, admiţĕndu-se aşa numita *metempsicosă* séu emigraţiunea, supra vieţuirea sufletului omenesc în animale, şi în urmă însufleţirea tuturor plantelor şi apoi a obiectelor mórte din natură fără deosebire.

In lumina dătătóre de viaţă a fantasiei poporului lumea întrégă, cerească ca şi pământénă se însufleţesce, séu înzestrându-sĕ cu tóte atribuţiunile séu mai bine dis cu tóte formele de manifestaţiune ale vieţei omenescĭ, séu cel puţin admiţĕndu-se viéţa şi mai ales forma omenéscă ca formă primordială, transformată apoi în forma neomenéscă, în care apar diferitele vietăţĭ şi obiecte ale naturei. Acésta este isvorul aşa numitelor *metamorfose*, carĭ constitue un element atât de preponderant în lumea

*) Incercărĭ de metofisică materialistă, Iaşĭ pagina 19.

cerile instrucţiunei austriace . . . Cu atât mai puţin putem face observărî la respunsul de refus al ministeriului de culte austriac, deóre-ce şi punctul de vedere al legislativei maghiare faţă cu ajutórele din streinătate atât este acesta“....

Rescriptul ministrului Wlassics a făcut sânge rĕu la şoviniştî.

Subvenţia din Braşov.

Diarul acelei fracţiunî a stângei estreme maghiare, care combate mai înverşunat guvernul şi pe şeful sĕu actual, „*Egyetertes*“, publică sub titlul de mai sus în numĕrul sĕu de Sâmbătă un articol de fond, în care apreţiéză faptul finalisării tratărilor diplomatice în afacerea rentei şcólelor române din Braşov. Caracteristic este că faţă cu faptul împlinit, acest diar nu mai ameninţă a acusa de trădare guvernul Szell, ci se silesce a dovedi numai cu multă amărăciune, că din afacerea rentei statul maghiar este, care a eşit „rĕu bătut.“ Étă ce scrie între altele:

„Românii au câştigat o victoriă prin laşitatea guvernului unguresc, pentru-că de aicî înainte biserica Sf. Nicolae, care susţine gimnasiul din Braşov, nu va mai căpĕta anual subvenţiunea dela guvernul român, ci capitalisată într'o sumă, ce i-se dă de-odată, aşa că (biserica) ajunge în posesiunea unui fond, a cărui natură stă în conexime cu cele mai vĕdite tendinţe politice de naţionalitate.“

„Egyet.“ face aspre imputărî guvernului unguresc, că a fost atât de laş a-se preda şi a recunósce îndreptăţirea, ca „România sĕ spriginéscă cu banî institute din Ungaria;“ că a acceptat o nebuniă, de care însĕ din parte română se légă „cel mai blăstĕmat scop“; apoi dice:

„Tóte motivele sănĕtóse: autoritatea statului, politica naţională, înse-şî dispositiunile clare ale legei, interdic concesiunea de a-se sprigini institutele de învĕţământ din Ungaria cu banî streinî. Dér étă, că Coloman Szell a trecut peste tóte acestea, peste tóte interesele politice şi patriotice, şi s'a dat prins *influenţei vienese, căcî acésta a fost în casul de faţă factorul normativ şi decisiv*“....

După-ce arată, cum ar fi trebuit sĕ procédă guvernul unguresc în „afacerea subvenţiunei“, adecă sĕ protesteze energic în contra orî-cărei subvenţiunî streine şi sĕ oprésca primirea subvenţiunei, lăsând ca biserica Sf. Nicolae sĕ-şî arangeze procesul sĕu cu România înaintea tribunalului; şi după-ce spune, că décă totuşî guvernul unguresc a voit sĕ păşéscă pe terenul transacţiunei, silit fiind a ceda influenţei vienese, dice: „Trebuia cel puţin sĕ-şî croéscă condiţiunî seriose şi înţelepte; trebuia sĕ-şî fi reservat dreptul de control asupra învĕţământului dela gimnasiul din Braşov şi *sĕ nu fi lăsat neatinsă autonomia acestei şcolei*, pe lângă care banii din România pot fi folosiţî şi se şi folosesc spre rĕspândirea spiritului, care cuprinde în sine un pericul pentru interesele statului maghiar“...

Dér, încheie „Egyetertes“, guvernul unguresc a făcut'o acésta séu din uşurinţă, séu din laşitatea cu care s'a plecat înaintea influenţei streine. „Din acésta Valahii vor conchide din nou, că mâna vienesă, acea mână, care i-a spriginit totdéuna, şi acum li-a apĕrat causa faţă cu statul maghiar, *care a încercat, ce-i drept, sĕ stórcă ceva, dér a trebuit sĕ se retragă*“... născênd şi întărind în „Valahî“ convingerea, care umflă şi hrănesce „cutezanţa agitaţiunei valahe“.

Invĕţătorii confesionalî nu plătesc arunc comunal. Tribunalul administrativ a enunţat, prin un decis al sĕu, că învĕţătorii confesionalî nu pot fi obligaţî a plăti dare comunală. In timpul mai nou adecă unele comune au făcut asemenea aruncurî şi pe învĕţătorî susţinênd, că scutirea de darea comunală privesce numai pe învĕţătorii dela şcólele comunale şi confesionale. Astfel între alţii au necesitat sĕ plătéscă acéstă dare pe un director şcolar din Budapesta. Acesta s'a plâns la magistrat şi la comisiunea administrativă comitatensă, carî i'au respins cererea de-a fi scutit; dér numitul a recurat la *tribunalul administrativ*, care pe basa art. de lege XXIX din 1885. şi XXII din 1886 a decis, că învĕţătorii poporalî — fără privire de sunt aplicaţî la şcóle de stat, comunale, confesionale, ale reuniunilos, séu la şcóle private — sunt scutiţî de-a plăti aruncurî comunale.

Nu episcopii, ci solgăbirĕii împart congrua.

Deputatul partidei poporale Ioan Molnar a făcut în şedinţa dela 26 Ian. a camerei ungare o descoperire, care aruncă o viuă lumină asupra scopurilor, ce le urmăresce guvernul prin împărţirea ajutórelor la preoţî. El a cetit scrisórea litografată, pe care un fişpan a adresat'o unui preot greco-catolic. Fişpanul face prin acéstă scrisóre cunoscut preotului, că „*la recomandarea lui*“ (a fispanului) ministrul de culte şi instrucţiune publică i-a trimis prin episcopul atâtea şi atâtea coróne. Fişpanul îşî esprimă tot-odată în scrisóre speranţa, „că sfinţia sa (preotul) îşî va împlini întotdéuna cu credinţă datorinţele sale către *statul maghiar*“.

Din acéstă scrisóre fişpănéscă — dise Molnar — vĕd înainte de tóte, că resolvarea cestiunei întregirei congruei *nu se face după cum se scrie şi s'a dis.* S'a dis şi s'a scris, că respectivul episcop diecesan va presenta lista preoţilor, pe carî el îi află vrednicî de ajutor şi carî în adevĕr au lipsă de a fi ajutoraţî. Acum însĕ aflăm din scrisórea acésta, că *nu la recomandarea episcopului* se face întregirea, ci la *recomandarea fişpanului.* De aci se esplică, că mai mulţî dintre aceia, carî au fost recomandaţî de episcop, n'au căpĕtat ajutóre, ér aceia, pe carî nu i-a recomandat, au căpĕtat. Cum-că acésta e umilitor şi vătĕmător pentru episcopî, cred, că nu mai trebue sĕ spun.

„Mai departe vĕd din scrisórea acésta — continuă Molnar, — că cei dela ministeriul de culte cer informaţiunî despre preoţî dela autorităţile lumescî şi în prima liniă dela solgăbirĕi, apoi notarî. De aci urméză, că décă un preot voesce sĕ se împărtăşéscă de congruă, atuncî sĕ îngrijéscă, ca cu notarul şi solgăbirĕul întotdéuna sĕ se afle bine, căcî de cumva ar cuteza sĕ critice, orî sĕ atace abusurile, ilegalităţile, volniciile aceluia, „atuncî póte fi sigur, că *informaţia va fi de cuprinsul, că acesta séu celalalt preot e daco-român*, panslavist, pangerman şi mai sciu ce fel de agitator de al naţionalităţilor“.

In fine vorbitorul dovedi cu mult succes, că sub cuvintele „*magyar állam*“ citate în scrisórea către preot a amintitului fişpan, nu este a se înţelege alt-ceva, decât *guvernul.* Aceia dintre preoţî, carî vor cuteza, prin urmare, de-a vota în contra guvernului, de-a adera la alt partid şi nu la guvern, *pot fi siguri,* că nicî-odată nu vor căpĕta măcar un ban frânt din congruă.

Viitorul monarchiei habsburgice.

Sub titlul „*La monarchie Habsbourgoise*“ publicistul frances René *Henry* publică în „*Revue politique et parlamentaire*“ un studiu voluminos, în care se ocupă cu sórtea şi viitorul monarchiei habsburgice.

Henry e de părere, că Austria séu se va reorganisa pe *base federalistice,* séu se va *dismembra.* Pornind dela acéstă alternativă arată în tóte amĕnuntele, că popórele monarchiei — atât cele din Austria, cât şi din Ungaria — îşî caută tóte fericirea lor în cadrele imperiului habsburgic. Nicî unul din ele, afară dór de *irredentiştii* germanî, nu se gândesce serios la o rupere de monarchiă. *Viitorul imperiului,* dice Henry, *nu póte fi însĕ garantat decât atuncî, când popórelor lui li-se va da autonomiă deplină.* Austria trebue sĕ devină o Elveţiă.

Dinafară, continuă autorul, Austria nu e ameninţată nicî chiar de Rusia. *Germania* însĕ pregătesce sistematic încorporarea Austriei; acésta are numai noroc, că este în interesul echilibrului european esistenţa ei. Apoi dice:

„Nu este probabil, că la un cas dat Italia ar renunţa la Triest. Apoi Anglia încă n'ar permite aşa uşor, ca marea putere germană sĕ se încuibe pe drumul, ce duce la canalul de Suez. La cas de dismembrare a Austriei, Rusia nu s'ar mulţumi cu recompensaţii pentru periculul, ce ar ameninţa-o statornic în urma estinderii vecinului sĕu la sud. In Berlin nu şî-au uitat de sigur, că ochii Rusiei sunt îndreptaţî spre Constantinopol. Apoi se póte presupune, că atitudinea Rusiei o va îndrepta în mare parte şi Francia, ér Francia va avé tovarăşî în privinţa acésta. Aşadér cheile Pragei, Vienei şi ale Triestului sunt în Paris“....

Articulul, care de sigur va fi făcut sensaţiă şi la Berlin şi la Viena, încheie astfel:

„Europa va salva de peire monarchia Habsburgilor, presupunênd însĕ, că în momentul periculului Francia nu va fi dismembrată, séu slăbită“.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Desastrul dela Spionskop

Pe când în Londra jubilau asupra „succesului“ dobêndit Marţia trecută de generalul *Warren,* étă că, ca un fulger din senin, sosesce telegrama lui Buller despre *desastrul Englesilor la Spionskop,* întêmplat Joi.

Foile englese nu publică amĕnunte despre acest desastru, căcî censura militară suprimă orî-ce fel de scirî nefavorabile Englesilor. Ministeriul de rĕsboiŭ din Londra a publicat numai scirile scurte şi fórte defectuóse trimise de Buller, care anunţă „cu regret“, că Warren a fost silit sĕ părăséscă posiţiunea, ce o ocupase la Spionskop şi sĕ se retragă Joi în zorî de di.

Afară de telegrama lui Warren a mai sosit la ministeriul de resboiŭ din Londra o altă scire, din care reiese, că retragerea lui Warren a fost precedată de *lupte estraordinar de sângeróse,* în care Englesii au avut marî pierderî.

La 27 l. c. oficiul engles de esterne a dat un comunicat, în care se dice, că pierderile anunţate de *Buller* se referă la bataliónele de sub comanda lui *Littleton,* carî n'au luat parte la lupta dela Spionskop, prin urmare pierderile adevĕrate ale Englesilor *sunt mult mai mari,* decum s'a comunicat la început.

Mult mai clar şi mai aprópe de adevĕr vorbesc scirile comunicate din partea Burilor. După o telegramă din Pretoria sosită la Bruxella, pierderile lui *Warren* în catastrofa dela Spionskop sunt: *800 morţi, 1200 răniţi şi aprópe întrégă artileriă pierdută.* Burii au persecutat pe Englesî până la cartierul principal al lui *Buller.* „*Victoria Burilor* — încheie telegrama — *a decis asupra sorţii rĕsboiului*“.

Scirea desastrului la Londra.

Scirea desastrului dela Spionskop s'a lăţit în Londra cuiuţéla fulgerului. Ómenii

---

basmelor şi a miturilor şi carî devin în chipul acesta unul din factorii creatorî mitologicî de prima forţă.*)

In chipul acesta în lumea poveştilor poporale se nasce o serie întrégă de legende, carî urmărind un scop special de clarificare, forméză sub numele de *literatură etiologică* un grup cu totul deosebit şi am puté dice „sui generis“ în domeniul literaturei poporale.

Étă un esemplu de legendă séu mit etiologic la poporul nostru.

Intre calităţile caracteristice şi distinctive ale multor plante istoria naturală înregistréză în aşa numitul „*heliotropism*“, înţelegându-se sub el capacitatea plantei de a-şî schimba posiţiunea în consonanţă séu în oposiţiune cu mişcarea sórelui, resp. cu direcţiunea radelor de sóre Intre plantele de acest soiu cea mai cunoscută la poporul nostru este „*Flórea sórelui*“ (Helianthus annuus) numită pe alocurea şi „Sora sórelui“ care, precum se scrie, î-şî schimbă consecvent posiţiunea după mersul sórelui, aşa că diminéţa stă todeauna cu faţa spre rĕsărit, la amédî spre zenit, éră séra spre apus. Acéstă mişcare direct dependentă de posiţiunea sórelui naturaliştiî o interpretéză ca un fel de reacţiune a enervaţiunei provocate de razele solare în celulele plantei.*)

Intima legătură între mişcarea plantei şi posiţiunea sórelui, şi anume faptul, că flórea sórelui privesce vecînic cu faţa în faţa sórelui, nu i-a putut scăpa din vedere nicî poporului nostru, ér constatarea acestei misterióse legăturî, a şi fost motivul, că heliantul importat în Europa din Peru, a fost numit de poporul nostru „*flórea* séu „*rada*“ séu şi „*sora sórelui*“.

Motivul acestei tainice legăturî între flóre şi sóre, poporul nostru, în poetica sa naivitate l'a aflat în nisce relaţiunî anteriore de dragoste între palida flóre şi între sfântul sóre, căcî numai o istovitóre dragoste póte fi, după concepţiunea ultrarealistă a poporului, tainicul bold, care face posomorîta plantă sĕ privéscă vecînic în faţa strălucitorului stăpânitor al cerului.

Aşa s'a născut apoi legenda etiologică a poporului nostru, că flórea sórelui n'a fost de când e lumea flóre, ci ea dintru început a fost o mândră fată de împĕrat, pe care peţind'o sfântul sóre a trăit multă vreme cu ea în deplină fericire în palatele sale de florî şi de lumină. Dela o vreme însé un ghimpe a început sĕ ródă inima frumósei fete, ér acest ghimpe îşî avea isvorul în faptul, că ea nu scia încă cine e iubitul ei, care-i interdisese sub grea ameninţare de ai privi când-va în faţă. Fata însĕ a trebuit sĕ cadă jertfă dornicei sale curiosităţî, căreia nu i-a putut resista până în sfîrşit. Indemnată de pismaşele sale surorî într'o nópte şi-a luat inima în dinţî şi a aprins lumina, şi vĕdênd faţa de lapte a sfêntului sóre, douĕ lacrămî ardĕtóre de fericire i-au scăpat din ochî pe faţa îngeréscă a iubitului sĕu, care deşteptându-sĕ s'a dus şi dus a rĕmas pentru tot-déuna. De atuncî, ne spune legenda, s'a ales sfântul sóre cu cele câte-va pete din faţă, ca urme neşterse ale ardĕtórelor lacrămî, éră fata de împĕrat

De pe câmpurî şi ogóre
Tótă diua din picióre
Se uita duios la sóre,
Şi cu ochii petrecându-l
Şi cu dor mare privindul
Cu lungî lacrime pe faţă
Il chema la ea pe braţe.
Şi de dor cât îl doria
Ca şi frunda 'ngălbinea
Ca şi ceara sĕ topia.
Şi 'n durere fără nume
A trăit copila 'n lume
Păn' ce drépta ursitóre
A schimbat'o într'o flóre
Flóre tristă şi mâhnită
Şi în sóre îndrăgită,
Flórea sórelui numită!
Cât e diua biata flóre
Nu'şî mai ia ochii din sóre,
Făr' îi ţine tot la el
Ca mândra la voinicel

Acésta este duiósa legendă etiologică a heliantului, scósă din nesfîrşita bogăţiă a lumei legendare a poporului nostru şi cu un deosebit succes versificată de Stefan Cacoveanu*).

O legendă analógă este în literatura nóstră poporală şi legenda *Cicorei,* care

*) Sĕ se vadă în detaiŭ H. Spencer, Priciples of Socialogy. Sir Iohn Lubbock Origin of Civilisaţion. Ed. Tylor Primitive Culture; comp. şi Conta op. cit, L. Săineanu, Basmele române, în trod.

*) Heliotropice mai sunt dintre plantele mai cunoscute *susaiul,* inflorescenţa *macului, cicórea* a cărei legendă etiologică se va espune mai jos etc.

ceteau gazetele palidī și îngroziţī, căcī nimenī nu se aștepta la o înfrângere atât de cumplită. Cuvintele li-se opriau pe buze, nu sciau, cum sĕ dea espresiune mirării și întristării lor. Tăcuţī, cu ochii plecaţī și ferindu-se unii de alţii treceau pe strade în sus și în jos. Pressa deplânge desastrul, însĕ cele mai multe diare caută sĕ încurageze publicul și sĕ-i inspire speranţe. Unele din ele cer guvernului sĕ trimită trupe nouĕ la Africa, deóre-ce „rĕsboiul trebue sfîrșit cu succes pentru Anglia“.

Consiliu de miniștri.

Alaltăerī s'a ţinut în Londra un *consiliu de miniștri*, după-care s'a întrunit imediat comisiunea armatei teritoriale, ca sĕ discute asupra situaţiunei. Se șoptesce prin unele cercurī, că comisiunea ar fi decisă a renunţa la liberarea Ladysmithului și va da ordin lui *Buller de a-se retrage*, pentru-ca sĕ înceapă din nou operaţiunile. La cas când s'ar adeveri scirea acésta, Englesilor nu le rĕmâne, decât sĕ se retragă érășī peste rîul Tugela, ca sĕ scape din cursa în care i-au înșelat Burii.

Dr. Leyds la Berlin.

Intr'aceea se anunţă, că agentul transvaalian *Dr. Leyds* se află în Berlin, unde a mers, dice-se, din incidentul onomasticei împĕratului Wilhelm. Se crede însĕ, că el s'a dus la Berlin în scopurī mult mai seriόse. *Leyds* a conferit mult cu contele *Bülow*.

Un colaborator al lui „*Lokalanzeiger*“ publică o convorbire, ce a avut'o cu Dr. *Leyds*, care, afirmativ, i-a declarat, că petrecerea lui în Berlin nu e de natură politică. El a mers la Berlin chemat de cancelarul *Hohenlohe*, care l'a învitat la un prând diplomatic. Privitor la încercările de intervenţie, Dr. *Leyds* declară:

„*Noi n'avem causă de a cere ajutorul cuiva. Nouĕ tóte ne merg strălucit*“. Despre condiţiile de pace nu șī-a spus decât părerea individuală. El la tótă întâmplarea crede, că *Anglia trebue sĕ retrocedeze partea cea mai mare a teritoriilor răpite mai înainte*. Incât despre independenţa absolută a celor două republice, *nu mai încape vorbă*. Intre altele *Leyds* a mai observat, că *Mafeking, Ladysmith și Kimberley* sunt închisorī, în care Englesii îșī consumă tot ce au.

*

Diarele streine spun, că sĕptĕmâna trecută póte fi considerată ca „sĕptĕmâna négră“ pentru corespondenţii diarelor englese, aflătorī pe teatrul rĕsboiului din sudul Africei.

Intr'adevĕr, în cursul sĕptĕmânei trecute, trei corespondenţī ai diarelor englese au fost omorîţī la Ladysmith de obuzele Burilor; Lunī a fost omorît d-l Robert Mitchell, corespondentul diaruluī „*Standard*“, ér Marţī d-l G. W. Steevens, corespondentul lui „*Daily Mail*“. Acest diarist cult și talentat era cunoscut în cercurī largī prin scrierea sa întitulată: „Cu Kitchener la Chartum“.

Sâmbăta trecută telegraful a transmis la Londra scirea despre mórtea d-lui Alfred Ferraud, corespondentul diarului „*Morning Post*“ rănit de mórte cu ocasia atacului, făcut de Burī asupra Ladysmithului, în dïua de 6 Ianuarie st. nou.

„L'autonomie de la Transylvanie“. Sub titlul acesta a apărut la Paris o broșură importantă politică, în care se tratéză despre „*autonomia Transilvaniei*“. Autorul ei arată, că Transilvania vécurī de-a rêndul a trăit viéţă de stat *autonom* și că prin urmare postulatul la autonomiă a Românilor în cadrul monarchiei Habsburgice se baséză pe un drept istoric nedisputabil.

SCIRILE DILEI.

— 17 (29) Ianuarie.

Teodor Aslan, directorul de scenă al operei române, a încetat din viaţă sĕptĕmâna trecută în Bucurescī. El este unul din cei ce au contribuit mai mult la întemeierea operei române. „Constit.“ schiţéză astfel activitatea sa roditóre pe acest teren: Teodor Aslan a făcut, ca director al Teatrului dela Iași, la 1874 prima stagiune lirică cu operetele *Fata mamei Angot, Giroflé-Girofla, Princesa de Trapezunt*, etc. Mai târdiu s'a silit, ca sĕ se dea într'o stagiune tot la Iași, operele comice *Le Câlet, Fata regimentului, Fata răzeșului, Olteanca*, aceste două din urmă de compositorul român Caudella. Urmărind aceeașī idee, a contribuit cel mai mult la încercările, ce s'au făcut la Bucurescī, până acum, de a-se întemeia Opera Română. Succesele repurtate în ultimul timp cu representaţiunile operelor *Aida, Lohengrin* și *Tannhauser*, i-au fost meritata rĕsplată. Teodor Aslan, avĕnd un dar deosebit de dicţiune, a creat ca amator, în frumósele representaţiunī de odinióră ale elitei Ieșene, mai tóte cântecele (șansonete) și chiar rolurile principale din unele comedii ale lui Alexandri, cu care a fost fórte bun prieten, ca și cântecele d-lui Janov. — La înmormêntarea, ce s'a făcut Vinerea trecută, a asistat întreg personalul artistic al Operei și corul operei a cântat prohodul la biserică și la cimiter.

Dela Academia Română. In ședinţa publică dela 14 Ianuarie st. v., care s'a ţinut sub președinţia d-lui N. Creţulescu, d-l *Dr. V. Babeș* a desfășurat tema, că tratarea cu *serum* are influenţă mare asupra bólelor nervóse. Preparând serum artificial cu creer de berbec și făcĕnd injecţiunī la bolnavī suferindī de maladii nervóse, d-l Dr. Babeș a observat o mare ameliorare. Un savant frances, Dr. Constantin Paul a întrebuinţat acelașī tratament în clinicele din Paris și a dobêndit frumóse resultate. D-l Dr. N. Tomescu din Bucurescī a avut aceleașī succese, întrebuinţând tratamentul cu serul preparat din substanţe nervóse. Se vindecă prin acest tratament mai ales melancolia, semi-epilepsia și pulsaţiunea esagerată. — D-l Dr. V. Babeș se ocupă apoi cu descoperirile altor savanţī streinī cu privire la acelașī mod de injectare și conchide, că d-sa a fost anterior celorlalţī în întrebuinţarea serului preparat din substanţe nervóse pentru combaterea bólelor nervóse. Combate în urmă părerile unor medicī italianī și ungurī, carī nu s'au putut împăca cu modul sĕu de procedare în combaterea epidemiilor nervóse și sfîrșesce promiţĕnd, că le va da rĕspuns prin publicaţiunile medicale streine.

Pentru casa naţională au mai incurs, după cum ne raporteză d-l secretar al Asociaţiunei, următórele contribuirī: George Maier, preot, Topliţa, 2 cor., Dr. Al. Vaida, medic, Viena, 5 cor., Dr. Ioan Vaida-Voevod, cand. de adv., 5 cor., Petru Calciunariu, advocat, Orșova, 2 cor., Aneta Calciunariu, soţiă de adv., 2 cor., Georgiu Görög, loc. ces. și reg., 2 cor., Mihail Jourca, notar Rĕșinarī, 2 cor., Dim. Rĕbreanu, Bistriţa, 1 cor. — Suma totală 690 cor. 10 banī.

Timbrele vechī postale vor mai rĕmâne în valóre timp de trei lunī, adecă până vor fi folosite tóte. După aceea vor fi înlocuite cu timbre nouĕ.

Aniversarea nascerei împĕratului german. Alaltăerī, 27 Ian. n., împĕratul Wilhelm II al Germaniei șī-a serbat aniversarea de 40 de anī dela dïua nascerei. Membrii consiliului imperial au arangiat din acest incident un banchet festiv, la care președintele Ballestrem a ţinut un toast pentru împĕrat. In toastul sĕu, el presentă consiliul imperial și pe împĕrat ca strîns uniţī, carī împreună representă unitatea germană. Pe cât ei vor ţiné unii la alţii, afacerile Germaniei vor sta bine. Impĕratul, dise mai departe președintele, a înţeles glasul epocei sale și a dis, că el nu voesce sĕ fiă așa numit *domnitor constituţional, care domnesce și nu guvernéză*. Termină declarând, că „membrii consiliului imperial, întru cât le va permite convingerea, în totdéuna vor promova intenţiunile vrednice de admirat ale împĕratului“. — Acéstă di aniversară a fost serbată și la Viena, unde s'a dat un prând la Curte. Monarchul a toastat pentru împĕratul Wilhelm.

Fóiă cu program banffyst. Cu 1 Febr. n. c. va apăré în Budapesta o nouă fóia cotidiană sub firma „Magyar Szo“. Se dice, că fóia va avé program banffyst.

Logodnă. Din Tulgheș ni-se anunţă logodna d-rei *Eugenia A. Dobrean* cu d-l căpitan *Vasile V. Teodorel* din Piatra-Neamţu.

Cărţī postale ilustrate. In editura „Tipografiei“, societate pe acţii în Sibiiu, au apărut de curênd trei cărţī postale ilustrate representând: una „cimiterul din Ţebea“, alta „Gorunul lui Horia“ și a treia „Inmormêntarea lui Avram Iancu“ (1 (13) Sept. 1872). In dosul publicului asistent la înmormêntare se vede vechea biserică din Ţebea și gorunul lui Horia.

Desminţire oficiósă. Scim, că „Egyetertes“ publicase scirea despre o criză ministerială, ce ameninţă cabinetul Szell în actuala lui compusiţiă. Numita fóiă a fost susţinut, că din pricina unor diferenţe ivite intre ministrul-președinte Szell și ministrul de finanţe *Lukács*, acesta din urmă se va retrage îndată după desbaterea budgetară. Mai dicea „E—s“. că retragerea lui Wlassics și a contelui Szechenyi încă póte fi privită ca sigură. — Oficiósa „*M. Tav. Iroda*“ desminte acum acéstă scire, declarând, că ea e lipsită de orī-ce basă.

Tragedia împĕratului Chinei.

Din China sosesce o scire însemnată. Impĕratul *Kvang-Sü*, după-ce a fost forţat sĕ subscrie un decret, prin care e declarat moștenitor de tron *Put-Sing*, fiul prinţului Tuano, *s'a sinucis*.

Nenorocitul împĕrat a cădut jertfa ideilor sale de reformă. El voia sĕ reorganiseze China după model europenesc, ca s'o scutéscă de nimicire totală. A și dat un ordin în direcţia acésta, dér și-a atras asupră-i ura dușmanilor sĕi în frunte cu împĕrătésa și cu Li-Hung-Ciang.

Kvang-Sü a ocupat tronul Chinei la vêrsta de 5 anī. El a urmat în domniă unchiului sĕu. Până la vêrsta de majorean a avut de coregent pe însa-șī mamă-sa împĕrătésa vĕduvă *Cu-Hsi*, adī în etate de 68 anī. După-ce a devenit majoren, Kvang-Sü a luat însu-șī frânele guvernării și deja dela început a fost aderent al partidei cu idei de reforme europenescī. Tendinţele lui erau privite cu ochī rĕi de însa-șī mamă-sa. Insĕ cât timp a trăit tatăl tînĕrului împĕrat, ea nu a putut face nimic contra fiului.

La 1894, nimicită fiind flota și armata chinesă în rĕsboiul cu Japonia, China și-a pierdut suzeranitatea asupra Coreei, a renunţat la insula Formosa în favorul Japoniei, a plătit indemnisărī marī de rĕsboiu și i-au venit pe cap poftele de cucerire ale statelor europene. Rușii i-au luat *Port-Arthur*, Englesii *Vej-Haj-Vej*, Germanii *Kiao-Ciau*, porturī însemnate. In urma acestora nemulţămirea în China crescu tot mai mare. Starea acésta și intrigile, ce se porniseră la curte, au ajutat împĕrătesei vĕduve sĕ ie în mâna ei domnia. In Septemvre 1898 s'a făcut o revoluţiă de palat și ómenii împĕrătesei au întrat în apartamentele împĕratului silindu-l sĕ iscălésca un decret, prin care *Cu-Hsi* e ridicată la rangul de coregent. Nenorocitul *Kvang Sü*, ca sĕ-șī scape viaţa, a subscris tot ce i-s'a cerut. Deja atuncī se lăţise faima, că fu ucis, dér n'a fost adevĕrat. El fu însĕ tratat ca prisonier de atuncī și până acum.

In 26 Ianuarie „*New-York Herald*“ a adus scirea, din *Sanghai*, că afirmativ împĕratul chines s'a sinucis. Alte scirī însĕ spun, că el a fost *asasinat*, după-ce a subscris decretul de numire a prinţului *Put-Sing*, ca moștenitor de tron, despre care se dice, că la 5 Februarie va fi proclamat împĕrat sub numele de *Hi-Kuang*.

Dare de sémă și mulţămită publică.

Tărlungenī, 8 Ianuarie 1900.

Onorată Redacţiune! In séra anului nou s'a dat în Tărlungenī (Săcele) o petrecere împreunată cu joc, din al căreia venit curat s'a decis a se înfiinţa un fond de ajutorare al parochiei numite într'un viitor mai depărtat. Petrecerea a avut un succes moral strălucit. A participat și public strein din comuna nóstră, care a rĕmas mulţumit, cu atât mai vêrtos, că petrecerea a decurs până în zorile dilei în ordinea cea mai perfectă, ducĕnd cu sine fiă-care impresiunile cele mai plăcute. In cununa frumósă de domnișóre am zărit pe: Emilia Manole, Paraschiva Taboc, Elena Frăţilă, Emilia Jantea și Elena Neguţiu.

Resultatul material a produs un venit curat de *221 coróne 56 filerī*, care s'a realisat prin incassarea anticipativă a banilor resultaţī dela distribuirea biletelor prin împrejurimile comunei și România. Séra la cassă s'au vêndut fórte puţine. Partea cea mai mare a venitului a produs'o colecta parochianului nostru d-lui Radu Pasĕre, comersant în Brăila, în suma de 105 coróne 40 filerī, căruia ca primul iniţiator al scopului sublim, i-se aduc sincerile nóstre mulţumite; ér restul dela ceilalţī distribuitorī de aicī și de dincolo.

Pentru ajungerea scopului nostru sublim s'a decis, ca în tot anul sĕ arangiăm în sĕrbătorile de érnă o petrecere varianta cu declamărī și cântărī.

Nu mĕ îndoesc, că se va puté ajunge scopul acesta, când binevoitorii parochiei nóstre vor resuna astfel: „*Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur*“.

In numele comitetului aranjator:
Dimitrie Manole,
preot.

Literatură.

In institutul de arte grafice și editura „*Minerva*“ din Bucurescī a apărut „*Vatra părăsită*“, novelă din popor de I. *Slavici*. De vêndare în tóte librăriile. Preţul 2 lei (92 cr.)

DIVERSE.

Puterea de miros a bărbatului și femeei. Doi membrii ai societăţii biologice din Paris au studiat cestiunea de a sci, care sex are putere de miros mai mare. In acest scop au ales 41 de bărbaţī și 41 femei, toţī în vêrstă între 20—30 anī în condiţiunī de cultură și mod de viaţă corĕspundĕtóre. Prima experienţă a fost făcută cu canforul, și din ea a resultat, că femeile sunt superióre în miros bărbaţilor. S'a ridicat observaţiunea, că bărbaţiī pierd din simţul mirosului, din causa beuturilor alcoolice și a fumatului, dér în urma unei examinărī la copii și fete, carī nu obicinuesc fumatul și beutura, s'a constatat aceeașī deosebire ca și la adulţiī fumătorī. Ast-fel se dovedesce în mod incontestabil, că femeia are calitatea înnăscută a simţului mirosului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

---

asemenea se distinge prin caracterul sĕu heliotropic, întocmai ca și flórea sórelui. Legenda ne spune, că „*dina florilor, flórea florilor*“*) peţită de sf. sóre prin doi luceferi, l'a refusat, rĕspundĕndu-i cu vorbe sumeţe, ér atuncī

Sórele s'aprinse
De năcaz și dise:
— Lăsaţi-mi-o 'n pace
Că mi-o voi *preface*
In fragedă flóre
Flóre de Cicicóre,
Cu-ochii după sóre:
Când oi rĕsări
Ea s'o 'n veseli,
Când oi asfinţi,
Ea s'o ofili
Când oi scăpăta
Ea s'o aduna !**)

(Va urma.) *Nicolae Sulică*

*) Legenda a fost publicată în „Convorbirile literare“ și de aicī reprodusă în „Cartea de cetire“ pentru clasa a IV. gimn. a d lui director gimnasial V. Onişiu (pg. 26—40).

**) Teodorescu. Poesii poporale, pg. 459.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.80
Renta de coróne ung. 4%	94.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.50
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	99 70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	94.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.65
Renta de hârtie austr.	94.45
Renta de aur austr.	98 80
Losurĭ din 1860	139.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	131.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit	187.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	237 50
Napoleondorĭ	19.20
Mărcĭ imperiale germane	118.10
London vista	242.10
Paris vista	96.10
Rente de coróne austr. 4%	98.65
Note italiene	89.80

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Ianuarie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.30	Vênd.	18 40
Argint român.	Cump.	18.10	Vênd.	18 20
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.—	Vênd.	19.20
Galbenĭ	Cump.	11.24	Vênd.	11.35
Ruble Rusescĭ	Cump.	2?4.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58 50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina	202.—		Vênd 5%	203.—

Nr. **403**—1900.

Publicațiune.

Acei possesorĭ de casă, carĭ au clădit în anul 1899 un edificiu nou, **se provócă** a înainta oficiului orășenesc de dare **până la 10 Febr. a. c.** *fóia de mărturisire despre venitul (chiria) casei.*

Formulare pentru acest scop se capĕta la subscrisul oficiu.

Brașov, 17 Ianuarie 1900.

8281,—2. *Oficiul orășenesc de dare.*

„ALBINA“ institut de credit și de economii în SIBIIU.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ḑiua de 31 Decembre 1899 face . . . . Cor. 4 815.500

2. Pretensiunile institutului de împrumuturĭ hipotecare, carĭ servesc de acoperirea acestor scrisurĭ fonciare sunt de . . . . „ 4.835 891.92

3. Valórea hipotecelor luate de basă la sus numitele împrumuturĭ hipotecare este de . . . . . . „ 18 014.360.—

4. In sensul § 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . . . „ 410 669.50

acesta e indus în cont separat și plasat în urmatórele efecte publice:

Cor.	3.000.—	Sorțĭ de stat din 1854	à	Cor.	159.25	C.	4.777.50
„	11.400.—	„ „ „ „ 1860	„	„	136.—	„	15.504.—
„	5 800.—	Obligaț. cu premiĭ ale băncii ung. hip. cu 4%	„	„	236.—	„	6.844.—
„	4.800.—	Sorțĭ ale imprum. pentru regularea Tisei 4%	„	„	137.—	„	6.576.—
„	6.000.—	Obligaț. cu premiĭ ale institutului austriac priv. de credit fonciar cu 3%	„	„	235.—	„	7.050.—
„	200.000.—	Scrisurĭ fonc. ung Landes-Cent. Sparcassa 4½%		„	99.75	„	199.500.—
„	163.200.—	Scris. fonc. Pester-ung.-Comercial-Bank 4½%	à	„	99.75	„	162.792.—
„	4.000.—	Acțiunĭ de ale reuniunei gen. de cred. fonc. pentru proprietarii micĭ din Ungaria cu 5%	„	„	100.—	„	4.000.—
„	2.800.—	Sorțĭ pentru regularea Dunărei din 1870 cu 5%	„	„	259.—	„	3.626.—

Sibiiu, în 31 Decembre 1899.

Direcțiunea.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Trenul de persóne la 8 óre dim.
II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 óre — min. dim.
II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
IV. Trenul de pers., la 9 óre 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la 8 óre 25 m. d., (are legătură in St.-Georgĭ cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de persóne la 1 óră 51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (G. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.
II. Trenul mixt la 1 óră 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim
II. Trenul de pers. la 1 óră 51 min. p. m.
III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. dimineța
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la 3 óre 55 min. d.
II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de persóne la 5 óre 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (G. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la 9 óre și 2 min. a. m.
II. Trenul mixt la 3 óre 18 min p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 min. p. m.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.